

SEB

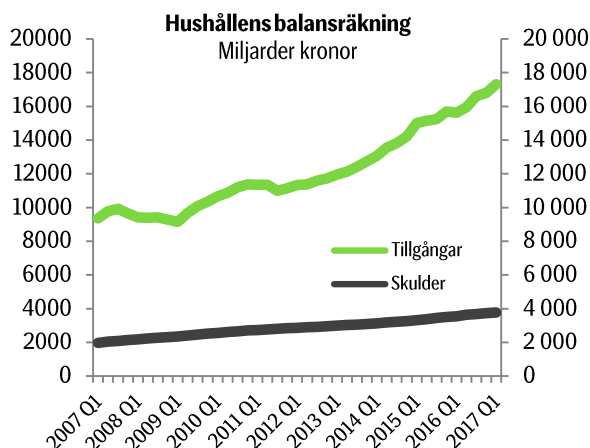
Sparbarometer kv 1 2017

Privatekonomi – juni 2017

Stigande aktietillgångar driver upp förmögenheten

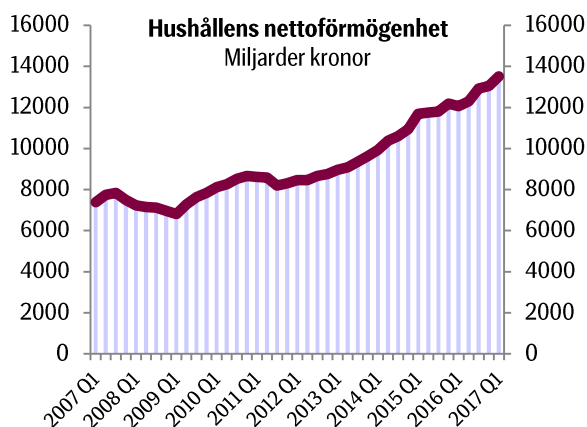
- **Positiv börsutveckling ökar de aggregerade tillgångarna**
- **Fastighetstillgångarna fortsätter stiga**
- **Aggregerade skulderna på 3 800 miljarder**

Förmögenhetsutvecklingen var positiv under första kvartalet 2017 och har nu stigit 30 av de senaste 33 kvartalerna. Under det första kvartalet 2017 steg värdet på tillgångssidan framförallt genom att aktietillgångarna ökade med 4,6 procent. Dessutom bidrog räntetillgångarna med en ökning på 3,4 procent. Trenden för fastighetstillgångarna håller i sig och fortsätter att öka i något lägre takt än kvartalssnittet de senaste 4 åren som ligger på 2,2 procent per kvartal. Första kvartalet 2017 ökade de med 1,8 procent jämfört med föregående kvartal. Ökningstakten för första kvartalet 2017 på 1,8 procent är mer än genomsnittet på 1,4 procent för de första kvartalerna de senaste fyra åren. **Hushållens samlade tillgångar steg med 520 miljarder kronor under första kvartalet, vilket motsvarar en ökning med 3,1 procent.** Sammantaget ledde detta till att tillgångarna hamnar på **17 314 miljarder kronor**. Hushållens skulder fortsatte att öka i samma takt som föregående kvartal och steg med 54 miljarder, motsvarande en ökning med 1,4 procent.

Tillgångarna består av bostäder, försäkringar, aktiesparande, fondsparande, sparkonto, premiepension och obligations-sparande. Den absolut största tillgången, **bostäder**, utgör nästan **hälften av den samlade förmögenheten**. Det innebär alltså att förmögenheten till stor del drivs av värdeförändringar i bostäder och endast i mindre utsträckning av det kvartalsvisa nysparandet. För det första kvartalet 2017 balanserades den begränsade uppgången i bostäder av att aktie- och räntetillgångarna ökade rejält. Den andra sidan av hushållens balansräkning, **den aggregerade skuldstocken, fortsatte också att stiga** och ökningstakten var nästintill oförändrad jämfört med tidigare kvartal på knappt 6,9 procent i årstakt. Per den sista mars uppgick de samlade skulderna till **3 800 miljarder**

kronor, vilket är en ny rekordnivå. Även om hushållens skulder procentuellt stiger i snabbare takt än tillgångarna innebär den större tillgångsökningen i kronor att de svenska hushållens samlade nettoförmögenhet, tillgångar minus skulder, utvecklas positivt. **Hushållens nettoförmögenhet steg med 4 procent under första kvartalet och låg vid utgången av fjärde kvartalet på 13 514 miljarder kronor.**

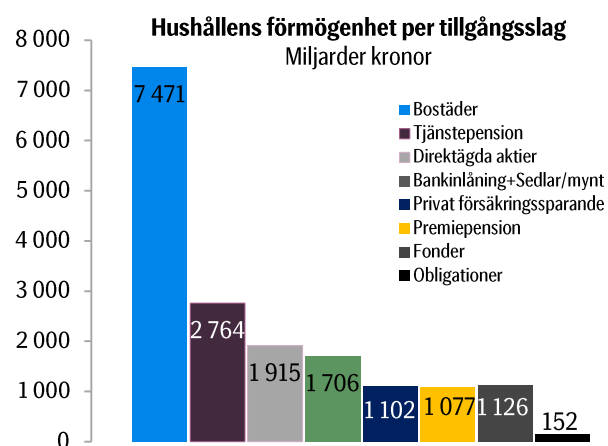
Hushållens nysparade var 58 miljarder kronor. Det är en ökning i jämförelse med föregående kvartal. Nysparandet drevs i enlighet med tidigare kvartal av nysparande i tjänstepensioner på 28 miljarder och i premiepensioner med 13 miljarder. Sammanlagt står de för drygt 70 procent av det aggregerade nysparandet för första kvartalet 2017. Nysparandet för första kvartalet ökade i jämförelse med föregående kvartal, och en stor del av uppgången tillskrivs nysparandet i aktiefonder på 11 miljarder kronor. Ytterligare en notering är att nysparandet i obligationer är negativt för tredje kvartalet i rad. Första kvartalet 2017 minskade det med 6 miljarder.

Q1 2017	Miljarder kronor
Ingående värde	16 794
Förändring räntetillgångar	+127
Förändring aktietillgångar	+259
Förändring fastighetstillgångar	+134
Varav nysparande	+58
Utgående värde	17 314
Skulder	-3 800
Nettotillgångar	13 514

Hushållens tillgångar ökade med 520 miljarder kronor

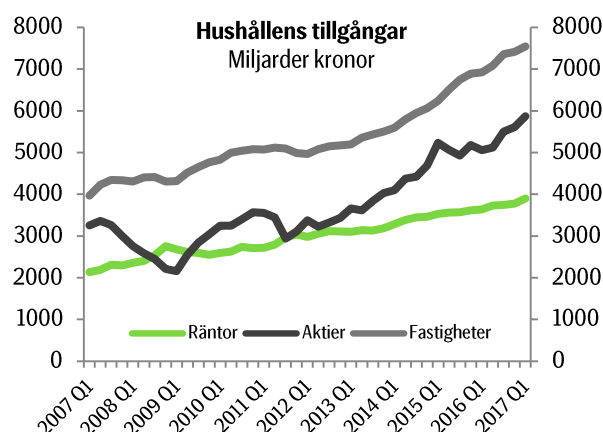
- **Svenskarnas bruttotillgångar uppgår till 17 314 miljarder kronor**
- **Aktietillgångarna steg med 4,6 procent**
- **Fastighetstillgångarna steg med 1,8 procent**
- **Nysparandet steg till 58 miljarder**

Svenskarnas samlade förmögenhet fortsatte att utvecklas positivt under det första kvartalet med en ökning i samtliga tillgångsslag. Hushållens tillgångar har sedan första kvartalet 2013 ökat med 5 360 miljarder, drygt 31 procent. **Hushållens förmögenhet uppgår nu till 17 314 miljarder kronor** där en stor del av kvartalets uppgång drevs av aktietillgångarnas uppgång på 4,6 procent. Nettoförmögenheten steg och uppgår vid utgången av första kvartalet till 13 514 miljarder kronor. Förmögenhetstillväxten för första kvartalet förklaras av fortsatt ökade fastighetstillgångar, men främst av positiv börsutveckling. Aktietillgångarna ökade med 259 miljarder kronor motsvarande 4,6 procent. Det största tillgångslaget, hushållens bostäder, steg med 134 miljarder kronor (+ 1,8 procent) första kvartalet. Att notera är att ökningstakten för bostäder de senaste fyra åren varit svagare det första kvartalet i jämförelse med utvecklingen resten av året. I snitt har ökningen varit 2,1 procentenheter lägre första kvartalet jämfört med övriga kvartal under året.

Delar man in de svenska hushållens tillgångar i aktier, räntor och fastigheter, så är tillgångarna i fastigheter på en högre nivå än både aktier och räntor. Aktietillgångarna har sedan 2011 ökat i en väsentligt högre takt än räntetillgångarna och är vid utgången av första kvartalet 50 procent större. Tillgångarna fördelas med **3 901 miljarder kronor i ränteplaceringar** (+3,4 procent jämfört med föregående kvartal), **5 869 miljarder kronor i aktierelaterade tillgångar** (+4,6 procent) och **7 544 miljarder kronor i fastigheter** (+1,8 procent). Det senaste årets utveckling med fortsatt stigande bostadspriser samt låga

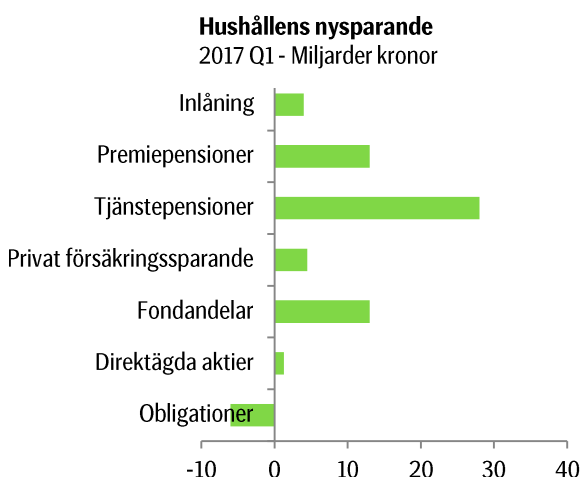
och sjunkande räntor gör att hushållens bostadstillgångar drar ifrån både de aktie- och de ränterelaterade tillgångarna. Detta trots att aktietillgångarna stigit mer än fastighetstillgångarna de senaste tre kvartalen.

Fastighetstillgångarna har ökat varje kvartal de senaste 20 kvartalen och ökningen har i genomsnitt varit 2,1 procent per kvartal. Om man bortser från ett par kvartal 2007, ett 2008 och tre runt årsskiftet 2011-2012 så har utvecklingen för fastighetstillgångarna varit genomgående positiv.

Nysparandet på fortsatt hög nivå

Hushållens nysparande är på en fortsatt hög nivå och landade för första kvartalet på 58 miljarder kronor. Bortsett från de generellt största posterna i hushållens nysparande, tjänste- och premiepensionerna så ökade fondsparandet rejält under första kvartalet. I den ökningen var det nysparandet i aktiefonder som stod för den största delen på nästan 11 miljarder kronor. Det är den högsta noteringen för nysparande i aktiefonder på över 20 år. I övrigt var nysparandet i direktägda aktier något högre än föregående kvartal och nysparandet i obligationer fortsätter vara negativt.

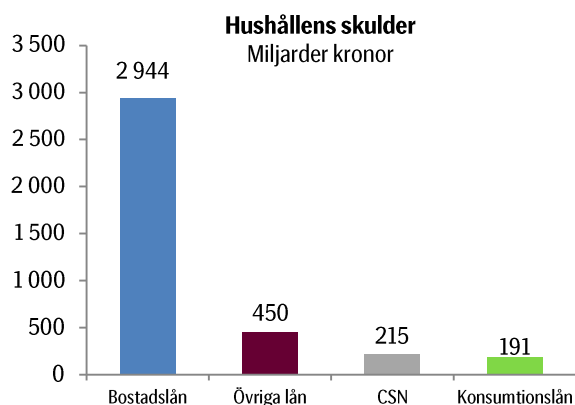

Skulderna fortsätter att öka men i fortsatt lägre takt

- **Skulderna har i snitt ökat med 1,4 procent per kvartal de senaste sex åren**
- **Bostadsskulderna steg med 1,4 procent under första kvartalet**
- **CSN-lånen steg med 1,4 procent**
- **Hushållens samlade skulder uppgår till 3 800 miljarder kronor**

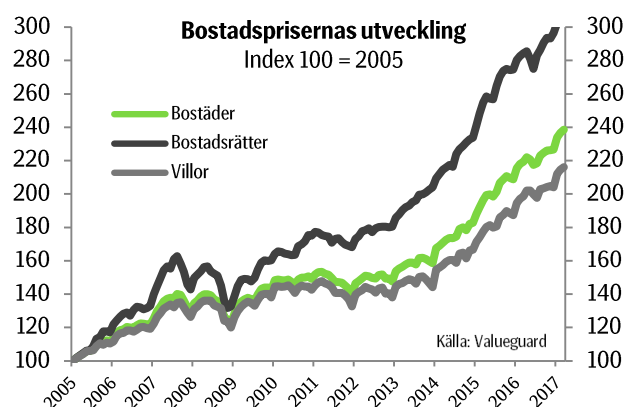
Hushållens samlade skulder uppgick vid utgången av **det första kvartalet till 3 800 miljarder kronor** efter att ha stigit med 55 miljarder kronor under det första kvartalet 2017. Den sammantagna skulden motsvarar cirka 86 procent av Sveriges BNP. **Skulderna består av bostadslån, studielån hos CSN, konsumtionskrediter och övriga lån hos finansbolag.** Dessa skulddelar utvecklas i olika takt och från olika nivåer och bidrar därmed i olika utsträckning till totalnoteringen.

Hushållens CSN-lån utgör fortsatt den näst minsta delen av skulderna på aggregerad nivå. Den står för cirka 6 procent av hushållens hela skuldstock och ökade under första kvartalet med 1,4 procent vilket är en något lägre ökningstakt än föregående kvartal.

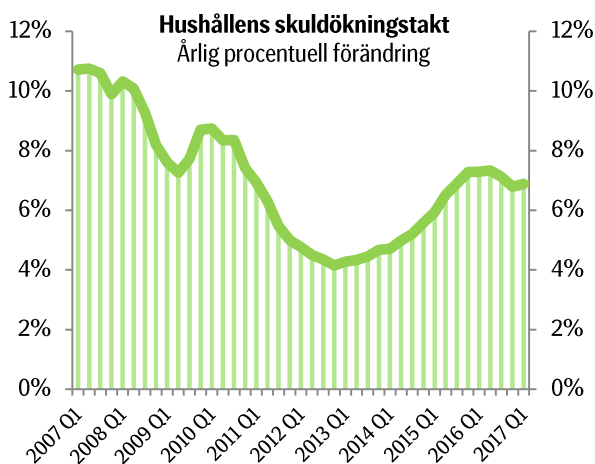

Den största delen av lånestocken är bostadslån som fortsätter att växa i snabb takt. **Bostadslånen utgör 77,5 procent av hela skuldstocken och ökade med 1,4 procent under det första kvartalet.** Det innebär en nedgång jämfört med föregående kvartal och för första gången på två år växer inte bostadslånen i snabbare takt än övriga lån. Under första kvartalet är det istället **konsumtionslånen som växer snabbast med en ökningstakt på 1,5 procent.** Bostadslånens stora andel av den aggregerade skuldstocken gör att förändringar i denna får stort genomslag på den totala

skulduppbyggnaden. Under första kvartalet fortsatte bostadspriserna uppåt men trenden mot en något långsammare takt fortsatte. Bopriserna fortsätter vara en vida debatterad samhällsfråga och under första kvartalet 2017 diskuterades framförallt Finansinspektionens utökade mandat till åtgärder för att skruva ner hushållens skuldökningstakt.

Hushållens skuldökning har haft en genomsnittlig årlig ökningstakt på 8 procent om man går tillbaka till början av 2000-talet. Historiskt har första kvartalet varit en relativt bra indikator på hur skuldökningstakten kommer utveckla sig under resten av året, med en avvikelse på cirka 1,5 procentenhet. **Sammantaget för hela skuldstocken blir det en ökning på 6,9 procent i årstakt, vilket är andra kvartalet i rad som den årliga ökningstakten är under 7 procent.**

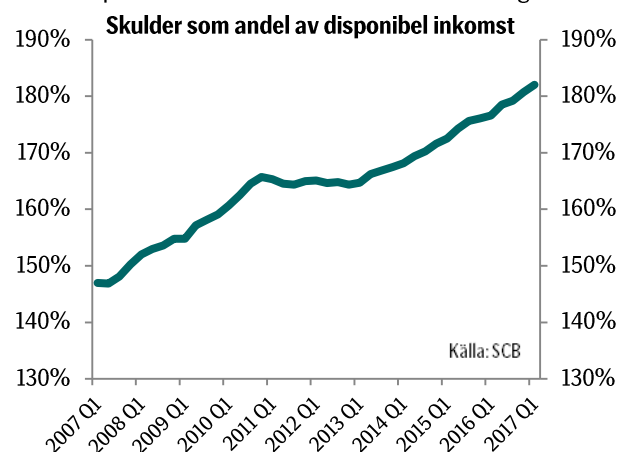

Hög ökningstakt för tillgångar ger minskad skuldkvot

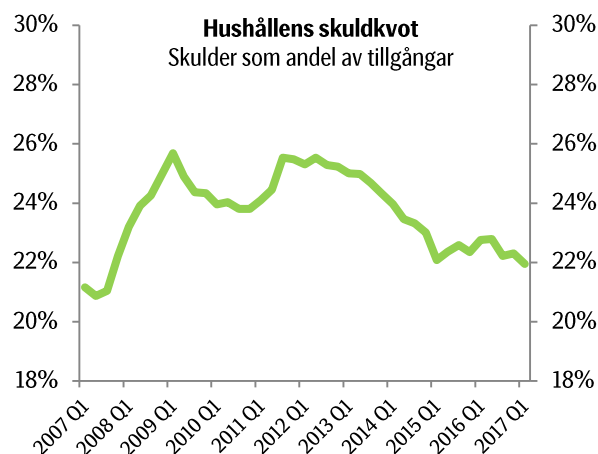
- **Skuldkvoten backar i jämförelse med föregående kvartal till drygt 21,9 procent**
- **Räntekvoten stabil på låga nivåer**
- **Skulderna fortsätter öka som andel av disponibla inkomster**

Hushållens skuldkvot, de aggregerade skulderna som andel av de aggregerade tillgångarna, backade vid utgången av det första kvartalet till under 22 procent för första gången sedan 2007. **Skuldkvoten har i genomsnitt varit 23,1 procent sedan början av 2000-talet.** Skulderna steg i något högre takt än föregående kvartal. Den aggregerade skuldstocken ökade med 6,9 procent på årsbasis vilket är 0,1 procentenheter högre ökningstakt jämfört med föregående kvartal.

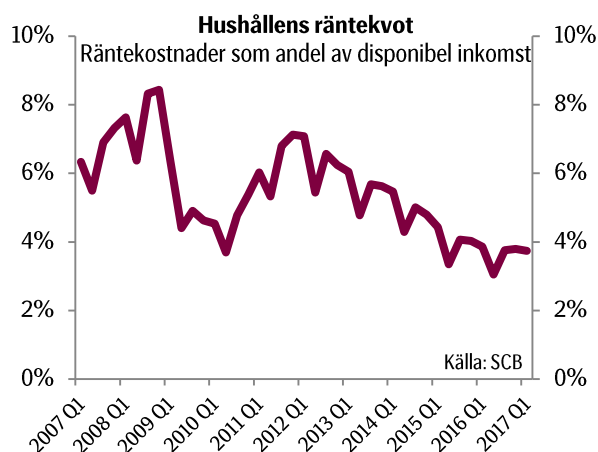
Om man tittar på hushållens skulder som andel av disponibel inkomst så ökar den kvoten hos de svenska hushållen. Hushållens skulder fortsatte under första kvartalet att vara ett omdiskuterat ämne, inte minst i samband med Finansinspektionens eventuellt utökade mandat i frågan.

I SEB:s sparbarometer studerar vi skulderna både i förhållande till hushållens disponibla inkomst och till de samlade tillgångarna. Det ena måttet är inte mer korrekt än det andra men analysen av hushållens skuldsättning blir inte komplett utan att också tillgångssidan inkluderas. Det är viktigt att förstå hela tillgångssidan och hela hushållens balansräkning när man gör en analys av hushållens skuldsättning.

För att få en helhetsbild av hushållens skuldsättning är ett tredje och kompletterande mått viktigt i sammanhanget, den så kallade **räntekvoten**. Räntekvoten mäter relationen mellan hushållens ränteutgifter och hushållens disponibla inkomster. De senaste årens låga och sjunkande räntor har gjort att räntekvoten fallit. För det första kvartalet 2017 är räntekvoten kvar på låga nivåer och tangerar föregående kvartal med en räntekvot på 3,7 procent. Räntekvoten har sedan Riksbanken införde negativ reporänta i början på 2015 legat på ett genomsnitt på 3,7 procent. Under perioden 1996 till 2014 låg räntekvoten i genomsnitt på 6,1 procent med relativt stora svängningar.

De svenska hushållens skuldsituation ser alltså olika ut beroende på vilket mått man använder. Det som är gemensamt för dem är att de aggregerade skulderna stigit under hela mätperioden. Avgörande för hur måtten förändrats över tid har alltså inte varit om skulderna gått upp eller ner utan hur de disponibla inkomsterna, det generella ränteläget och hushållens tillgångar har utvecklats.

Definitioner:

- **Tillgångar** = Bostäder, direktägda aktier, tjänstepensioner, privat försäkringssparande, fonder, inlåning (inkl. bankkonto, riksgäldsspar, sedlar och mynt), premiepensionssparande och obligationer
- **Bostäder** = Taxeringsvärde enligt Skatteverkets typkoder, fastighetsprisindex och marknadsvärdesberäkning. Observera att justering gjorts gentemot tidigare kvartal då Skatteverket justerat sina definitioner och typkoder
- **Skulder** = Bostads-, konsumtions-, CSN- och övriga lån
- **Nettoförmögenheten** = Tillgångar - skulder
- **Skuldkvot** = Skulder/Tillgångar
- **Nysparande** = Nettotransaktioner i respektive kategori

Källor:

- Pensionsmyndigheten
 - SEB
 - Svensk Försäkring
 - Statistiska centralbyrån (SCB)
-

Denna rapport publicerades 20 juni 2017

Jens Magnusson
Privatekonom
+ 46 8 676 91 18

Susanne Eliasson
Analytiker
+46 8 763 65 88

Gustav Sjöholm
Analytiker
+46 8 763 74 49

Frank Hojem
Presskontakt
+46 8 763 99 47

SEB Privatekonomi, AS8, SE-169 79 Solna
